Opinie | publicatie 2 november 2026, week na rondetafelgesprek commissie VWS over kindermishandeling

Betekenisvolle participatie is een voorwaarde voor goede hulp aan jongeren

"In het allereerste gesprek werd tegen mij gezegd dat ik me aanstelde." **Het is een van de antwoorden die jongeren (12 t/m 29 jaar) gaven in het vandaag gepubliceerde onderzoek van State of Youth NL, een initiatief van Stichting KidsRights, naar hulpverlening en ondersteuning. Vorige week spraken Tweede Kamerleden met deskundigen over kindermishandeling. Wie bijvoorbeeld thuis niet veilig is, moet op z'n minst in de hulp gehoord worden. Maar dat gebeurt lang niet altijd. Wij, jonge ervaringsdeskundigen van de Augeo Jongerentaskforce, roepen nu bestuurders van overheden en jeugdhulporganisaties op om jongeren een volwaardige stem te geven in hun eigen hulpverleningstraject.**

Hulp vragen omdat het niet goed met je gaat, of omdat het thuis niet goed gaat, is voor veel jongeren een grote stap. Zeker als je al veel hebt meegemaakt. Het moet vanzelfsprekend zijn dat je serieus wordt genomen zodra je om hulp of ondersteuning vraagt. Toch is dat voor veel jongeren niet de realiteit.

Bijna één op de drie jongeren die hulp krijgt omdat het niet goed met hen of hun thuissituatie gaat, voelt zich niet goed gehoord of serieus genomen. Ruim de helft heeft weinig of zelfs geen inspraak in de hulp die zij krijgen; bij jongeren onder de 18 jaar zelfs twee op de drie (66%). Dat blijkt uit het nieuwste onderzoek van State of Youth NL waar 1.162 jongeren aan meededen. En dan gaat het alleen om jongeren die wél hulp kregen. Wie afhaakt of nooit aanklopt, zit niet eens in deze cijfers. Ook de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid concludeerden vorig jaar dat jongeren door het ontbreken van betekenisvol contact onvoldoende kunnen meebeslissen in hun eigen hulpverleningstraject. Wie niet echt mag meepraten, kan zich gefrustreerd, machteloos en afgewezen voelen, stelt hoogleraar Anouk Goemans in haar oratie.

Als Augeo Jongerentaskforce maken we ons daar zorgen over. Jongeren hebben vaak het gevoel dat er over hen wordt gepraat in plaats van met hen. In het onderzoek geven jongeren bijvoorbeeld aan dat er meer naar hun ouders werd geluisterd dan naar henzelf. Terwijl het juist ons leven is, onze toekomst en ons herstel waarover beslissingen worden genomen. Goede hulp begint daarom bij de overtuiging dat de stem van jongeren ertoe doet.

Dat is geen gunst aan ons, het is ons recht. Het VN-Kinderrechtenverdrag (artikel 12) bepaalt dat kinderen betrokken moeten worden bij alle beslissingen die hen raken.

We roepen bestuurders van overheden en jeugdhulporganisaties op om ervoor te zorgen dat wij in het hele hulpverleningsproces gehoord worden en invloed kunnen uitoefenen. Zéker wanneer het gaat om ingrijpende beslissingen.

Betekenisvolle participatie betekent allereerst: zorgen dat wij begrijpelijke informatie ontvangen en een veilige ruimte hebben om ons verhaal te doen. Wanneer een hulpverlener echt nieuwsgierig naar ons is, menselijk en eerlijk is, en de tijd voor ons neemt om écht te luisteren zonder oordeel, kunnen wij heel goed aangeven wat wij nodig hebben. Maar als een ander direct denkt te weten wat goed voor ons werkt voordat wij ons verhaal hebben kunnen doen, of als we het gevoel hebben dat we onze klachten eerst moeten bewijzen, dan schaadt dat vertrouwen in de hulpverlening.

Daarnaast moet onze mening serieus genomen worden en moeten we invloed hebben op besluiten die ons aangaan. Bijvoorbeeld over de inhoud van een behandeling, wie er betrokken worden of een wisseling van behandelaar. Wat voor de ene jongere werkt, werkt niet automatisch voor de andere jongere. Meebeslissen betekent meer dan toestemming vragen voor een keuze die eigenlijk al is gemaakt. Zoals een jongere in het onderzoek ook aangeeft: *“Ik wil als gelijke behandeld worden, niet als een zielig diertje.”*

Ook na een besluit moet er ruimte blijven voor de stem van jongeren. We moeten ook kunnen aangeven wanneer hulp niet werkt, wanneer we ons niet gehoord voelen of wanneer iets beter kan. Toch kan nog geen vier op de tien jongeren uit het State of Youth NL-onderzoek altijd hun feedback geven op de hulp die zij ontvangen. En minder dan de helft van hen ervaart dat er altijd iets met die feedback gebeurt. Een op de zes kon helemaal geen feedback geven.

Wij herkennen dat. Veel jongeren weten niet dat zij bezwaar mogen maken of een klacht kunnen indienen, of waar zij daarmee terechtkunnen. En vaak wordt er niet gevraagd wat beter kan in de hulp. Als die vraag wel wordt gesteld, blijft regelmatig onduidelijk wat ermee gebeurt. Zo dreigt participatie een vinkje te worden in plaats van echte invloed.

Dat moet anders. Daarom doen wij een oproep aan bestuurders van overheden en jeugdhulporganisaties: beschouw betekenisvolle participatie niet als een extra onderdeel van goede hulp, maar als een randvoorwaarde daarvoor. Leg in elk hulpverleningsplan vast wat de jongere wil en hoe dat wordt meegewogen. Bouw vaste tussentijdse feedbackmomenten in, met terugkoppeling over wat ermee gedaan is. Dat vraagt om hulpverleners en ondersteuners die tijd en ruimte krijgen om jongeren goed te informeren, naar hen te luisteren en hen daadwerkelijk bij besluiten te betrekken. En om een hulpstelsel waarin jongeren weten waar ze terechtkunnen als zij het ergens niet mee eens zijn.

Want zolang jongeren het gevoel hebben dat hun stem er niet toe doet, kan er geen sprake zijn van goede hulp.

Namens, de jongeren van de Augeo Jongerentaskforce